

In het Boek geschreven den dag vóór het jaarfeest mijner innig geliefde moeder.

1856.

Door J.J. Cremer

-

'T zal morgen feestdag wezen

Kom vrouwtje zie m'eens aan,

Ja, 't oog staat wel wat fletzig

Zal 'k blijven, of..... zal'k gaan?

't Zal morgen feestdag wezen,

Dan telt mijn moeder lief, -..

Als 't komend nieuwjaar; - jaren

(min d'achttien honderd) – wief,

Kom zie mij eens in d'oogen....

.....

Je ziet me wel wat bleek,

Maar, 't is mijn moeders jaarfeest

Was jij maar goed op streek!

“maar lieve,” zei mijn wijfje,

En loech mij vriendelijk toe,

“het zal zich heel wel schikken

Trek jij maar blij te moe!

Ik hou me buiten fratsen,

En geef je graag verlof.”

“Bah!” zeide ik bij mij zelven:

'k wou dat het beter trof.”

Ik sloeg den blik naar buiten,

Wat vlokken sneeuwig nat,

Wat groeslig, griemlig weder.

En, koude in 't hoofd gevat.-

En 'k murmelde landziekig:

“wat treft ook alles naar,
Een lief ding wou ik geven,
Was ’t ál van zessen klaar.”

Maar starend nog naar buiten,
Hoor ‘k aan mijn linkerzij,
Een lieve, zoete stemme,
Die helder zegt en blij:
“papa’tje .. Friedrich .. zinge ..
Van .. instrumente .. zijn”
En ‘k zie twee oogjes stralend,
Als lente zonneschijn.

En op mijn arm haar beurend’
Zong ik voor ’t lieve kind,
De klank der instrumenten,
Door Friedrich zoo bemind,
Van: tromme, romme domme
Van fluitje en van trompet
Viooltje en van triangel;
Wat had mijn liefje een pret!

Zij gilte luid van ’t lagchen,
Zoo als ze schalksch kan doen,
En ‘k drukte fluks op ’t mondje,
Een teed’ren liefde zoen.

-

“Van instrumenten zingen”
Klonk staâg het mij in ’t oor;
En weêr voor ’t raam gezeten,
Scherpte ik mijn zwak gehoor:

En : ... 'k hoor de tromme domme

Door Evert Zwaarmuts slaan

En wensch hem met zijn stokken

Voor mijn part in de maan.

'k leen liever luist'rende ooren,

Aan 't schoon en zoet quartet,

Van alt viool en fluitje,

Met bas en schuiftrompet

en 'k hoor En zie verhelderd:

- Mijn vrouwtje minder bleek,
- Het weêr min grimmig buiten,
- 'k voel 't brein – niet zóó van streek,

Ik hoor ze d'instrumenten,

Van Friedrich; 'k zie ons kind

En hoor haar, 't lieve fluitje,

Nog vlugger dan de wind,

Ik hoor de violine,

En 'k zie mijn wijfje, zacht;

Wat schat heb ik in haar niet.

Ja Z'is ook meer bij kracht;-

Ik hoor de schuifbazuine.

O! wat vermeetle klank

Maar toch mijn pen trof harten

Aan God daarvoor den dank.

Ik hoorde

Maar hoe dwaalde ik!

't Is morgen Moeders feest,

En 'k ben er heel mijn leven;

Nog ieder jaar geweest

't zal morgen feestdag wezen,

Kom vrouwtje zie m'eens aan...

Zal ik? Of niet ..? wat dunk je?

.....

Mijn beden zullen gaan!

Mijn beden! . ja, ik schrijf ze

In 't boek met rooden band,

En 'k wijs op instrumenten

Die liggen voor de hand.

Geen trommels in de hersens,

Geen polsen rombombom.

Maar 't letten op de fluiten,

En 't lief violendom.

=

Mijn allerbesten Moeder!

Gij eed'le brave vrouw,

Gij trouwe voor uw kindren,

Wie u niet lieven zou.

Ik min u ja, en 't vrouwtje;

Dat mij graag trekken ziet,

Want zij ook mint u, moeder!

Meer dan het zegt mijn lied.

-

Er zijn van God gegeven,

U gaven veel in tal.

En bij wat smarte of deere

Veel lieven bovenal.

Daar zijn er velen om u,

Daar zijn er verre veel,

Die U in 't leven wenschen

Zoo vurig: 't beste deel.

't Zijn d'instrumenten, Moeder,
Zoet klinkend zelfs bij smart,
O! dat ze u lang nog spelen,
Wat wél u luide in 't hart!

Ja allen stemmen samen,
In 't hemelsch zoet accoord:
God's zegen liefste Moeder:
O! word' die beê verhoord!

In het Boek geschreven
den dag
voor het jaarfeest,
mijner
innig geliefde Moeder.
1856.

't Zal morgen feestdag wesen.....
Kom groette die mi eens aan,
Ja, 't oog staat wel wat fletig
Zal ik blijven, of..... zal ik gaan?
't Zal morgen feestdag wesen,
Dan telt mijn Moeder lief, -
Als 't komend Nieuwjaar, - jaren
(Min d'achtthien honderd) - Wief,
Kom die mij eens in d'ogen,
Je ziet me wel wat bleek,
Maar, 't is mijn Moeders jaarfeest
Was jij maar goed op streek!
"Maar lieve," zei mijn wijfje,
En loech mij vriendlijk toe,
't Het zal zich heel wel schikken,
Trek jij maar blij te moe!
Ik hou me buiten praten,
En geef je graag verlof.
"Bah!" zeide ik bij mijzelven.

'k Wou dat het beter trof."

Ik sloeg den blik naar buiten,
Wat vlokten sneeuwig nat,
Wat groeslig, griemlig neder....
En, koude in 't hoofd gerat. —
En 'k murmelde landziekij:

"Wat treft ook alles naar,
Een liepding vrou ik geven,
Was 't al van zessen klaar,"
Maar starend nog naar buiten,
Hoor 'k aan mijn linkerzij,
Een lieve, zoete stemme,
Die helder zegt en blij:

"Papaye.. Friedrich.. Finge..
Van.. instrumente.. Sijn"
En 'k zie twee orgjes stralend,
Als lentesonneschijn.

En op mijn arm haad beurend'
Lang ik voor 't lieve kind,
De klank der instrumenten,
Door Friedrich zoo bemind,
Van: tromme, rommedomme
Van fluitje en van trompet
Viooltje en van triangel;
Wat haat mijn liefje den pret!

Lij gilde liid van 't lagchen,
Zoo als de schalksoek kan doen.
En 'k drukte fluits op 't mondsje.
En teedrez liefdesoon.

"Van Instrumenten Linges,"
Klonk staag het mij in 't oor;
En meer voor 't raam gezeten,
Scherpte ik mijn 't irak gehoor.
En... 'k hoor de trommedomme
Door Evert Iraarmuts slaan,
En mensch hem met zijn stokkes
Voor mijn part in de maan.
'k Leen liever luistrende ooren,
Van 't schoon en loet quartet,
Van alt vival en fluitje.
Het bas en schuiftrompet
En 'k hoor..... en die verheldert:

- Mijn vrouwtje minder bleek,
- Het meer min grinnig buiter,
- 'k Voel 't brein - niet zoo van 't streek,

Ik hoor ze d' instrumenten,
Van Friedrich; ik zie ons kind,
En hoor haar, t' lieve fluitje,
Nog vlugger dan de wind.
Ik hoor de violine,
En.... ik zie mijn wijfje, zacht;
Wat schat heb ik in haar niet,
Ja.... 't is ook meer bij kracht.
Ik hoor de schuifbascine.
O! wat vermeetle klank
Maar toch mijn pen trof harten.
Aan God daarvoor den dank.
Ik hoorde

Maar hoe d'rdaalde ik?
t Is morgen Moeders feest,
En ik ben er heel mijn leven;
Nog ieder jaar gemeest
t Zal morgen feestdag wesen.
Kom Vrouwje zie m'eens aan...
Zal ik....? Of niet...? Wat dunkje?
Sijn beden zullen gaan!
Sijn beden! ja, ik schrijf ze

In 't loek met rooden band,
En 'k drijfs op Instrumenten,
Die liggen voor de hand.

Geen trommels in de hersens,
Geen polsen rombom bom.
Maar 't letten op de fluiten,
En 't lief vlotenoom.

II

Mijn allerbeste Moeder!
Gij eedle, brave vrouw,
Gij trouwe voor uw kinderen,
Wie U niet liever zou.

Ik min U ja, en Vrouwtje;
Dat mij graag trekken ziet,
Want zij ook mint U, Moeder!
Meer dan het zegt mijn lief.

Er zijn van God gegeven,
U geven veel in tal.
En bij wat smarte of doere
Veel lieven boren al.

Daar Zijn er velen om U,
Daar Zijn er verre veel,
Die U in 't leven vvenschen,
Zoo vurig: 't Beste deel.

't Zijn d' instrumenten, Moeder,
Laet klinkend zelfs bij smart,
O! dat ze U lang nog spelen,
Dat wel U luide in 't hart!

Ja allen stemmen samen,
In 't hemelsch laet accoord:
God's Zegen Liefste Moeder!

O! Word' die bee' verhoord!

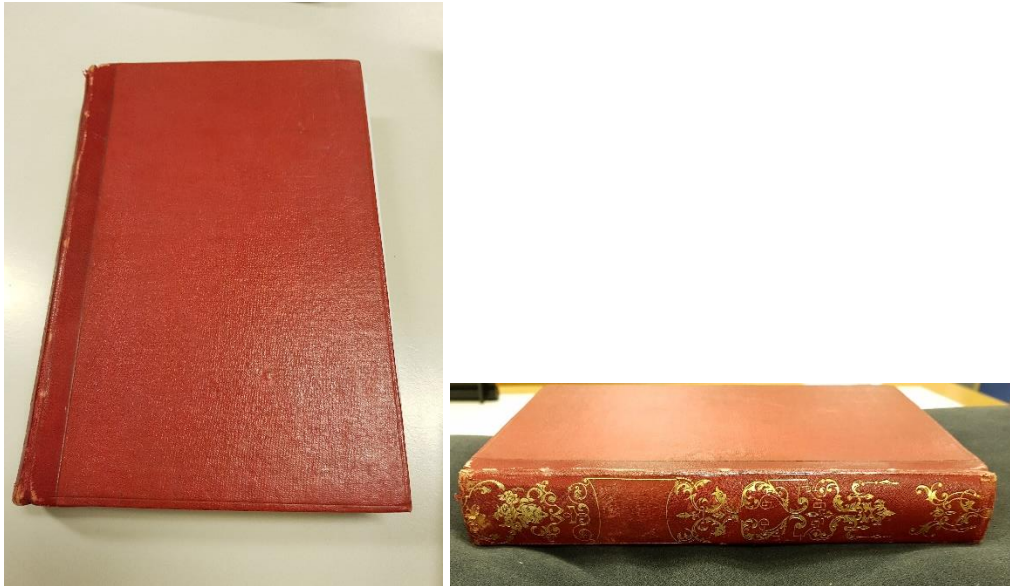

De moeder van Cremer, Louise Nagel, was 28 december jarig. Dit gelegenheidswerk is dus 27 december 1856 geschreven. Louise werd dat jaar 56.

Waarschijnlijk richt Cremer zich in dit gedicht tot zijn zieke dochter Louise Alexandrine Cremer, die toen 1,5 jaar oud was. Blijkbaar was ze ziek, waardoor Cremer zich afvroeg of hij naar zijn moeder kon reizen om haar verjaardag bij te wonen. Cremer vermaakte zijn dochter door instrumenten na te bootsen. Het lijkt er op dat dit de dochter goed deed. Cremer schreef dit gedicht in het rode boek

waarin hij alle gelegenheidsgedichten voor zijn moeder verzamelde. Mocht hij niet naar de verjaardag kunnen, dan was hij via dit boek toch bij haar.

Rode boek: Cremer verwijst naar het boek met de rode omslag waarin Cremer zijn familiegedichten, zoals deze, schreef voor zijn moeder. Zie foto hieronder:

In 1856 woonde Cremer met zijn gezin in Loenen aan de Vecht.

Handschrift afkomstig uit de Koninklijke bibliotheek, Den Haag.

www.jacobcremer.nl

Laatst bijgewerkt: 13 november 2019.